

FELELŐS MEGYEI NAPO

Elfizetési árak			
Helyben:		Viládon:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
3 évre	3 K 60 f.	3 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelentik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 208.
-gyes szám: hétköznap 2 l.
Vasárnap 4 l.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A kilenchnapos

háború sokaknál nem a magába szállást, a komolyabb gondolkodást, a becstelenebb életfilozófiát eredményezte, hanem a könnyelműbb, ledélebb fel fogást, az erkölcsi lazulást. A városba a háború az emberek, a különféle emberek sok tízezeit hozta össze, akik között a léhaságnak típusai a városi életet, a városi éjjelt a bűnözés óráinak tekintik, s keresve keresik az alkalmat, hogy azzá is tehessék. A cselédek ellen hallható panaszok igazolják, hogy így van, hogy a katonai gőcpontu városban a háború ezeknek erkölcsén rést ütött, illetve a már régi bűnnek csak nagyobb, szabad teret nyitott, s a kapuk alatti pásztorozás általában divattá lett.

Egyik cseléd például az elszegődésnél minden dolognak a — legpontosabb elvégzését ígérte, de ki akarta kötni, hogy este 6 órától reggelig szabad kimenője legyen. Egy másik pedig szegényével akart helyt szerezni, s szinte kérkedett vele, hogy neki nem szegény. Egyetlen argumentuma az volt, hogy az anyja is így járt. Nem is egyszer. Egy harmadik, egy negyedik és egy tízedik, de minék sorolnánk fel ezeket a szomorú társadalmi erkölcsi bajokat — szóval a cselédeknek egy része a bűn útján jár, sőt egyik-másik csak is így érzi jól magát.

A háború ezer baja lefoglalja minden időnket, igaz, de még sem szabad az ilyesmit észre nem venni. Az ilyen erkölcsi betegség veszedelmesebb, mint a kenyérhiány. Ezen lehet segíteni, de erkölcsöket megjavítani, ha későn kezdjük, ugyan csak nehéz, sok esetben pedig lehetetlen. Ez a kényes

kérdés is orvoslást követel. Gyökeres orvosságot. S hogy ebben az egyes cselédartó családok több credményt érhetnek el a gondos, szeretetteljes felügyelettel, mint az erkölcsi közrendszert, vagy bármi más, azt igazán felesleges volna bővebben megmagyarázni.

Háború.

A többhetes, heves kárpáti harcokban — ugylátszik napról napra nagyobb nyugalom lesz, s kizárólag tüzérségi harcokra szorítkozik. Az elesendőségét elsősorban a nagy orosz veszteségek okozták, de a kemény télre fordult idő is nagyban befolyásolja. Az uzsoki szorosnál az oroszoknak minden állását elfoglaltuk. Délgaliában és Bukovinában szintén nyugalom van. Az orosz veszteség beismérése napról napra nő. A francia újságok már félmillióra becsülik. Az oroszlegyelországi harcokról semmi különösebb jelenteni való nincsen.

● A francia harctér.

A franciák újabban az éjjeli támadásokkal próbálkoznak egy kis dicsőséghez jutni, de így sem sikerül. A Maas és Mosel közötti harcok még mindig tartanak. A többi arcvonalon támadásaik már összeomlottak. A németek Belgiumban a várakat erősen rendbehozták.

Angliában

a munkásság mozgalma állandóan nagyobb mérvet ölt, s mindinkább nagyobb gondot okoz a hatóságoknak az elnyomatása.

A Dardanellák

ostroma még mindig elég csendben folyik, s semmi nagyobb akciót nem fejtenek ki.

Székesfehérvár lisztutalványai és lisztje.

Székesfehérvár a tanítószegségével már elkészítette a lisztutalványokat, s azokat csütörtök és pénteken a közönség meg is kaphatja, még pedig a belvárosiak és palotavárosiak a városház nagytermében, a többi három városrészből pedig a belvárosi iskola épületében.

Liszt azonban éppen az utalványok elkészítésekor meglehetősen kevés van a városban, s a szerződött fővárosi malom csak keddre tud nagyobb mennyiséget adni.

Egyes kereskedőknél még van liszt, s azok a lisztutalvány felmutatásával kötelesek adni.

Május elsejétől kezdve minden egy kiló főzöliszt mellé 4 kiló kenyérlisztet is kell vásárolni. A főzöliszt 50%-ban, a kenyérliszt pedig 70%-ban van kukoricaliszttal keverve.

Szélhámos lakó.

Osvalt Zsófia, 20 éves hajmáskéri lakos — mint tegnap megirtuk, Kálmán József Öregutcai lakosnál vett ki szobát. Míg a házigazda távol volt, Osvalt 2 darab 100 koronást ellopotott; A rendőrség a tettest letartóztatta s 142 koronát meg is talált nála, a többit már elvásárolta.

Simon Sándor tb. főkapitány a rendőrség bünyügyi osztályának vezetője tovább folytatta a vizsgálatot, s megállapította, hogy Osvalt az ajtózár feltörésével követte el a lopást.

Kálmán József házába azzal az ürüggyel került szállásra, hogy Csáktornayról sebesült katonaférje látogatására jött Székesfehérvárra. A lopott pénz egy részéből gyászruhát készített magának s mint a háború özvegye akarta szélhámoságait folytatni. A rendőrség Osvaltot átkísérte a törvényszék fogházába.

A jövő termés rekvirálása.

A kormány rendeletet adott ki, amely megtiltja a határidő-fizletet, vagyis a papiroshuzát a jövő termésére, sajnos azonban hogy csak kihágásnak minősíti a megsegést, de hát mégis valami. Ezen rendelet azonban nem beszél határozottan a közvetítésről, a gabonaszpekulánsokról, sőt biztosra lehet venni, hogy ezen rendelkezés mellett a jövő termékkel is csak úgy lesz, mint eddig. Pedig az államnak jól felfogott érdeke lenne, hogy a mostani nehéz viszonyok között a legdrágább inakédekhez nyuljon. Ne engedje meg, hogy néhány száz gabonakereskedő harcolja össze a még ki nem csépet, vagy talán még a lábán eladott gabonát és egy rendelkezzenek a termékkel, mintha ők lennének a termelők.

A jövő termés rekvirálására vonatkozólag már most kellene üdvös intézkedésekről gondoskodni, s azt megvalósítani, amely a legelőszűrőbb volna. Egy ilyen módszert akarunk az alábbiakban ismertetni. Magyarországon van 50 és fél millió katasztrális hold föld, szántóföld 31 millió. Ebből egy holdból álló gazdaság 56300, 1-5 holdnyi és 5-10 holdu, gazdaság 385400. Összesen mintegy 2 millió kisgazdának van 7 millió katasztrális földje, amelyen körülbelül 10 millió ember él. A tizholdas gazdaságoknak terményeit az állam nem rekvirálja, így 10 millió ember élelméről gondoskodva lenne.

Tíz holdnál nagyobb, a legnagyobbakat is ideértve, gazdaságunk circa 29 millió kath. hold. Az államnak ennek a földnek a terményeit kellene rekvirálnia egy bizonyos tervezet szerint. Levonná az ország másik 10 millió lakosa részére a szükséges mennyiséget, a többit pedig közszégenként rekvirálná. De természetesen nem közvetítőkké, hanem önmaga, hogy a termelőnek minél több hasznuk legyen, 0 pedig minél olcsóbban vásárolhasson. A tisztességes becslétes árakat önmaga álla-

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

szines zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

pítaná meg. Ilyen rekvirálási módszer mellett elérné azt, hogy 10 millió katasztrális hold terményét Ausztriának és Németországnak adhatná.

Ilyen vaskezdő intézkedéssel megteremtendő azt, hogy a földmives jobban látna fáradságos munkájának gyümölcsét, s az állam sem lenne kiszorolva annyira, amikor a katonák ellátásáról kell gondoskodnia. A kivitelnek hasznát pedig mindnyáján éreznék s nem egyeseknek érszényét tömné meg a milliókkal.

Aváros közegészsége.

A város közegészsége a lefolyt március hóban épen oly gyenge volt, mint az előző februárban. Járványá fájhatók kórok bárha csakis szórványosan mutatkoztak, mégis más bajokban nagy volt a halálozás. A nedves időjárás különösen az idült betegségekben szenvedőket igen megviselte, nemkülönben a tüdő- és szívbántalomban szenvedőket is. — Született 93. Eből törvényes fi 38, nő 53, házasságon kívüli fi 5, nő 2. Ikerpár 1, halvszületett 3. Házasságra 15 pár lépett. Születési arányszám 2,54%. Elhalt 93, ebből fi 44, nő 49. Ezek közül 7 éven alul volt: törvényes fi 10, nő 15, házasságon kívüli fi 3. A civilkórházaknak 16 halottja közül csak 2 volt idegen. Halálozási arányszám 2,54%, ugyanannyi mint a születéseké, de ha a 2 idegent a mi halottainkhoz nem számíjuk, úgy a népesség szaporodása születések után 2 lesz. Katonai halott csak 1 van felszámítása, ki hősi halált halt. Nevezetesebb halálokok: vezérszületett gyengeség 5, gőrcsök 2, bélszűrés, 4, (2 katonai), influenza 1, hasitífusz 1, (idegen), tüdőlob 16, (5 katonai), tüdővész 16, (1 idegen), guta 5, vizkór 4, elmebaj 2, aggkór 15, öngyilkosság 3, külérőszaki halál 10, (sebesült katonák), véletlen esemény 1. Itt elhalt katonák száma e hóban volt 17. Járványá fájhatók kórok: hasitífusz maradt 3, szaporodott 13, összes 16. Gyógyult 5, elhalt 1, maradt 10. (Ebből 1 ápolónő, 4 vidéki, 4 katonai.) Kanyaró 8, gyógyultak. Fülöttöringyűlő 3, gyógyultak. Difteritisz 3, gyógyultak. Vörheny maradt 3, szaporodott 15, összes 18. Gyógyult 10, maradt 8. Bárányhimlő 3. A fenyegető himlőjárvány miatt az összes iskolai növendékeket beoltották, a kisdékelt oltsa most következik, remélhetőleg május közepére ezt is elvégezik.

— **Büntet a rendőrség.** Egyidő óta szokatlan nagy számban fordulnak elő a rendőrségi büntetések nemcsak az élelmiszerkihágások miatt, hanem a külérőszaki csavargók, utcai alakok a város területéről kitiltott látogatása miatt is. — Rosenber Ferenc és Lusztig Gizella titkos koldulást űztek a városban, amiért 2 napi elzárást kaptak. Rudnicai Julianna, dégi illetőségű, Suler Mária és Pollák Sarolta budapesti alakok, erkölcselen űzelmek miatt kerültek a rendőrség elé. 8–8 napi elzárást és kitoloncolást kaptak. — Jónás Gyulát pedig csavargásban találták, 15 napra és eltoloncolásra büntették.

HIREK.

— **Gyászünnepe.** Az Országos Katolikus Növendő Egyesület április 17-én délután 6 órakor a Szent István-Társulat dísztermében boldogult alapító-elnöknője, néhai özvegy gróf Pálffy Pálné, született Károlyi Géraldine grófnő emlékére gyászünnepeket rendez, amelyen az emlékbeszédet dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök fogja tartani.

— **A vármegye köréből.** F. hó 16-án délelőtt a vármegye székházának kistermében ülést tart: a tisztai nyugdíjválasztmány, a jegyzői nyugdíjválasztmány s a martonyásári kórházi igazgatóválasztmány.

— **Orosz fogságban.** Molnár Antal, Haggemmachor sörtelep könyvelője, Irkutzból levelet írt, s tudatja, hogy hadifogságba esett, jól érzi magát.

— **A fiatalok betörő bűnlajstroma.** Megirtuk, hogy a rendőrség egy fiatalokor elcsípett, amint a Simor utcai Stern-féle üzletbe akart betörni. A betörést úgy lehetett megelcsípett, hogy valaki besugla a rendőrségen. A nyomozó vizsgálat egész bűnlajstromot állapított meg a betörőről. A Budapesti Berta Mátyas-féle gyümölcsüzletbe is ő tört be Horváth István nevű fősőlegény társával, aki azonban már nem fiatalokor. A vizsgálat ezt is megállapította. hogy Földes G. zánótól is ezek loptak különféle borokat. A rendőrség a vizsgálatot tovább folytatja, mert erős a gyanu, hogy még több bűn is terhelni lelküket.

— **Károlyi birtok Schwarz kén.** Egy magyar főúri birtok ismét gazdát cserélt. Az új gazda mondanunk sem kell — Schwarz ur, okányi predikátummal. Gróf Károlyi Mihály mihálytelki és pálmateri birtokát eladta ugyanis okányi Schwarz Lajos földbirtokosnak. Hirtelen jött az eladás s már át vette a birtokot, az új tulajdonos.

A két gyönyörű egytagban fekvő majoros birtok 4117 kishold s Schwarz Lajos kis holdját, ter méssel, felszereléssel s épületekkel együtt, szóval úgy, ahogy áll, 700 Koronáért, vagyis 2881.900 korona összegben vette meg.

Előzőleg tárgyalások tolytak a birtok parcellázásáról, mert az orosházi nép akarta megvenni a birtokot és 1000, 1100 és 1200 koronáért folyt az alku-kisholdanként. A jó szándék kutba esett s Schwarz ur, Okányról, megvásárolta a birtokot.

Bizonyára ezek után is hallani fogjuk a kiszagadk főlegitéről szóló frázisokat Károlyi Mihály ur ajkairól ha ti, ezek szavazataira lesz szükség. [Ugyan mit űznek onnét a kárpái frontról az orosházi és a többi magyar földmivesek Károlyi Mihály gr-nak, akikből csak egy dült a mult évben a népmentő, demokrata eszmék áradata? Mig ők véreznek, a magyar föld egy nagy darabja Schwarz ur kezére siklik át s épen egy Károlyi jóvótábl!

— **Szegény Magyarországra, szegény magyar nép!**

— **A hadseregnek.** Szabó István malomtulajdonos Kálozról egy láda fémot küldött a Fejérmegyei Naplónak a hadsereg számára. — Lusztig Manóné szintén küldött fémeket a hadsereg részére.

— Rövid hírek.

Szerencsésülés. Kovács Mária 23 éves Egyedutai munkásnő lábát a kukorica morzsológép elkapta s jobb lábfejét teljesen összeroncolta. Súlyos sérüléssel a helybeli Szent György kórházban ápolják.

Baleset járték közben. Kaiser János 2 éves, sötéti kis fiu az údváron üveggel kezében szaladgált. Játék közben megboltolt, eselést, az üveg súlyos sebet ejtett rajta. Sérüléssel a helybeli Szt. György kórházba szállították.

— **A német-francia háboru.** Az Uránia április. hó 16-án, pénteken tartja első ismeretterjesztő felolvasó estélyét a most folyó német francia háborúról. Ebben az Uránia-darabban a szemléző az eddig lefolyt események minden részletét maga előtt látja. A helyszínen felvett remek felvett diapositívok, a háborus felvételek egész sorozata, úgy mint 42 cm és 30 $\frac{1}{2}$ ágyuk működése a harcok ellenség felé, a lövészárkokban élet, a repülőgépek bombavetése, a szeretetmunkája mind alkalmasok arra, hogy a gigászi küzdelmet megismerjük. A felolvasást Berky veterán színész, szíveségből vállalta.

Felvágottak, sajtok nagy választékban. Borok, pezsgők, rumok és likörök; cukorkák, teasütemény, Müncheni Szalvatór sör. Pénteken balatoni süllő Gebauer Testvéreknek, Kossuth-utca. Telefon 340.

— **Köhögés és rekedtség** ellen a legjobbnak bizonyult szer a dr. Sörk-féle Kompráiml mellpasztilla. Egy doboz ár 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona, gyógyszerüzletében. Székesfehérvár Yároszháztér.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO
színház

Pénteken és szombat

KINEMASZKECCS

A budapesti „Omnia” mozgóképpalotában 100 előadást elért

„ATTAK”

Aktuális kinemaszkeccs 4 részben. Irta: Adorján László. — Zenéjét Kondor Ernő. Személyek: öz. Zamirsky Mária: Krasznay Aranka. Lamirov Sergej, donikozak kapitány: Deesy Alfréd. Majthényi Ákos huszárszados: Forgács Antal. Egy menekülő vengera: Várdi Erzs. Süllő Balázs trombitás: Szűcs Laci. Történik az orosz lengyel hátrón.

Kiegészítő műsor:

Messter hét XII., (akt.) Lotika csinyjel, (hum.) Dóra mint detev (hum.) Tűz, tűz, ég az inge, (humoros.)

A helyárak mársékellen felemlenek.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

PIUMEI kávébehozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTKOK ÉPÜLETE) ::
Pörkölt kávékeverékek utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldel! Telefon 250.

SZÍNHÁZ.

Attak. Mióta a legújabb irodalmi műfaj, a kinema-szkeccs megszületett, melyet tudvalevően olyan hamarosan szeretetéb fogadott a közönség, aligha volt akkora sikere egyiken ilyen darabnak is, mint az „Attak”-nak, mely egyfolytában száz előadást ért meg a budapesti Omnia-mozgósínházban. Ezt a szenzációs sikerű, irodalmi értékű darabot, melynek keretét az oroszokkal való nagy háborúban adja meg, a helybeli Apolló-színház megszerezte előadásra s mint már röviden jelezte, f. hó 16-án és 17-én pénteken és szombaton kerül bemutatásra. A négy felvonásos szkeccs, melynek Adorján László a szerzője, két film és két színházi jelenetre oszlik. A filmen és a színpadon a főszerepeket Krasznay Aranka, Várdi Erzs, Deesy Alfréd, Forgács Antal és Szűts Laci ismertevű fővárosi színművészek játsszák. A műsör néhány értékes, vidám tárgyú film és hadihíradó egészíti ki. Az előadások kezdete délután fél 7 órakor és este 9 órakor. A helyárak mársékellen felemlenek. Jegyek előre válthatók Krausz Verona dohánytözsdejében.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kevését használt pedálos cimbalom eladó. Pálya-ut 12. sz. alatt.

Egy fiatal szentbernahtegyi kutya eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

URANIA
SZÍNHÁZ
KÖSSUTH-UTCA-SZENTISTVÁN-UTCA SZÁMOK

Telefon 233. — Telefon 233.

Pénteken, április hó 16-án

(CSAK EGY NAP)

Két előadás este fél 7 és 9 órakor.

Német-francia háboru.

A most folyó világháboru nyugati harcterén lefolyt események.

Két felvonásban, 170 színen vetített képpel és számos mozgóképpel és filmekkel. — Irta: W. M.

Helyárak: Páholy 4 személyre 4 korona. Erkeklyülés 80 fillér. I. hely 60 fillér. II. hely 40 fillér. III. hely 24 fillér. Katonai és diákoknak 20 fillér.

Jegyek az Uránia pénztáránál és Ullmann Imre dohánytözsdejében válthatók.

Számított előhöltyek.